

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia w sprawie ustanowienia strefy ochronnej zwierząt łownych w otulinie Parku Narodowego „Ujście Warty”, zwanego dalej „Parkiem”, stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13).

Otulina Parku została utworzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia Parku Narodowego „Ujście Warty” (Dz. U. poz. 681). Jej powierzchnia wynosi 10 453,99 ha.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 lipca 2005 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej zwierząt łownych w otulinie Parku Narodowego „Ujście Warty” (Dz. U. poz. 1171) w części otuliny Parku została utworzona strefa ochronna zwierząt łownych. Strefa ta obejmuje około 9 % otuliny Parku (915 ha z 10 454 ha). Zarówno jej wielkość, jak i lokalizacja nie zabezpieczają potrzeb bezpieczeństwa zwierząt gatunków łownych, wychodzących na żerowiska poza obszar Parku. Dotyczy to w szczególności ptaków gatunków łownych (głównie gęsi i kaczek), na które prowadzone są polowania w otulinie Parku, także przy samej granicy Parku podczas wylatywania ptaków z miejsc odpoczynku na żerowiska. Należy tu zauważyć, że Park jest ostoją ptaków o randze światowej, co zobowiązuje do ich szczególnej ochrony.

Biorąc pod uwagę powyższe, konieczne jest zwiększenie w otulinie Parku powierzchni strefy ochronnej zwierząt łownych. Na podstawie projektowanego rozporządzenia strefa ochronna zwierząt łownych zostanie rozszerzona na obszar otuliny Parku nieobjęty zabudową, na terenie gmin: Słońsk, Górzycza, Kostrzyn nad Odrą oraz Witnica. Po powiększeniu powierzchnia strefy ochronnej będzie wynosiła 6 117,64 ha.

Strefa ochrona zwierząt łownych może być utworzona ze względu na potrzebę ochrony zwierząt w parku narodowym. Jednocześnie obszar strefy ochronnej zwierząt łownych nie podlega włączeniu w granice obwodów łowieckich, co pozwoli na wyeliminowanie polowań na ptaki na tym obszarze. Powyższe będzie także stanowiło likwidację zagrożenia zewnętrznego dla przyrody Parku, do czego zobowiązują przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Polowania na ptaki w sąsiedztwie granic Parku budzą jednoznaczny sprzeciw i protesty ze strony środowisk proekologicznych, turystów oraz gości odwiedzających Park i tereny przylegające. Lokalne i krajowe środki masowego przekazu niejednokrotnie informowały o fakcie prowadzenia polowań w sąsiedztwie granicy Parku, podkreślając drastyczny kontrast pomiędzy chroniącym przyrodę obszarem Parku, a terenem jego otuliny objętym polowaniami.

Ustanowienie strefy ochronnej zwierząt łownych na obszarze otuliny Parku, z wyłączeniem obszarów zabudowanych – zwiększenie powierzchni strefy ochronnej zwierząt łownych – pozwoli na wyeliminowanie polowań na ptaki łowne na tym obszarze, w szczególności w bezpośrednim sąsiedztwie granic Parku. Dzięki temu zapewniona zostanie strefa bezpieczeństwa dla ptaków gatunków łownych wychodzących na żerowiska poza obszar Parku. Dodatkowo nie będzie dochodziło do płoszenia innych gatunków ptaków, w tym gatunków objętych ochroną gatunkową, co przyczyni się do poprawy ich stanu ochrony. Dozwolona będzie redukcja innych gatunków łownych, w szczególności dzika, w związku z występowaniem afrykańskiego pomoru świń i koniecznością zapobiegania jego rozprzestrzenianiu się. Eliminacji lub redukcji będą podlegały także gatunki obce, w tym szop pracz i wizon amerykański¹⁾. Z ptaków możliwa będzie redukcja bażanta, będącego gatunkiem obcym dla fauny Polski.

W związku z tym, że zwiększenie strefy ochronnej zwierząt łownych w otulinie Parku będzie wiązało się z koniecznością zmiany wszystkich przepisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 lipca 2005 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej zwierząt łownych w otulinie Parku Narodowego „Ujście Warty”, zasadne jest wydanie nowego rozporządzenia zamiast przygotowanie rozporządzenia zmieniającego.

Projektowane rozporządzenie wprowadza przepis przejściowy dotyczący szacowania szkód i wypłaty odszkodowań za te szkody wyrządzonych przed dniem wejścia w życie projektowanego rozporządzenia. Oznacza to, że szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne na obszarze włączanym do strefy ochronnej na podstawie przepisów projektowanego rozporządzenia będą szacowane oraz będzie dokonywana wypłata odszkodowań za te szkody na dotychczasowych zasadach, czyli przez koła łowieckie dzierzawiące dany obwód łowiecki. Park bowiem nie powinien być obciążany kosztami odszkodowań za szkody powstałe przed

¹⁾ W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2454, ze zm.) występuje pod nazwą norka amerykańska.

utworzeniem strefy ochronnej, w sytuacji, w której nie miał możliwości prowadzenia działań przeciwdziałających wyrządzeniu szkód.

Przewiduje się, że projektowane rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Termin ten jest wystarczający do wdrożenia przepisów projektowanego rozporządzenia.

Z dniem wejścia w życie projektowanego rozporządzenia utraci moc rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 lipca 2005 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej zwierząt łownych w otulinie Parku Narodowego „Ujście Warty”.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie wiązało się z ryzykiem powstania sytuacji intertemporalnych, dlatego też nie ma potrzeby zamieszczania w projekcie rozporządzenia przepisów przejściowych.

Projektowane rozporządzenie nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projektowane rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Projektowane rozporządzenie nie jest objęte zakresem prawa Unii Europejskiej. Zagadnienia regulowane przedmiotowym rozporządzeniem nie są regulowane przez prawo Unii Europejskiej, wobec czego niniejszy projekt nie wymaga oceny pod kątem zgodności z prawem Unii Europejskiej.